gransknings nämnden för radio och tv

BESLUT

2013-09-30 Dnr: 13/01489

SAKEN

Rapport, SVT1 och SVT2, 2013-06-15, kl. 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.10, 16.10 och 19.30,

Sportnytt, SVT1, 2013-06-15, kl. 17.55 och 19.45, inslag om en boxningsmatch; fråga om våldsskildringar och om mediets genomslagskraft

BESLUT

Inslagen frias. Granskningsnämnden anser att de inte strider mot bestämmelsen om televisionens särskilda genomslagskraft eller om bestämmelsen om våldsskildringar i 5 kap. 2 § radio- och tv-lagen.

INSLAGEN

Inslagen handlade om att boxaren Frida Wallberg under en världsmästartitelmatch i professionell boxning knockades så våldsamt att hon blev utburen på bår och förd till sjukhus. Samtliga inslag under dagen innehöll bildsekvenser i varierande längd på när Frida Wallberg knockades.

Inslagen i Rapport kl. 8.00 och 9.00

I inslagen sade nyhetspresentatören följande samtidigt som bland annat bilder från matchen visades.

Det blev otäcka scener i boxningsgalan i Stockholm i går kväll. Den svenska stjärnan Frida Wallberg knockades våldsamt i WBC-matchen i superfjädervikt. Det var i åttonde ronden som Diana Prazak från Australien fick in ett par träffar och svenskan föll i golvet. Frida Wallberg vårdades med syrgas i ringen men bars sedan ut på bår och fördes till Karolinska sjukhuset. Det är oklart hur hon mår just nu.

I inslaget kl. 8.00 intervjuades även sekreteraren för Svenska Boxningsförbundet som bland annat sa att Frida Wallbergs tillstånd kunde vara allvarligt.

Inslagen i Rapport kl. 10.00, 11.00 och 12.10 Inslagen innehöll material från de ovan beskrivna sändningarna men också uppgifter om att Frida Wallberg opererats för hjärnblödning. Nyhetspresentatören sade följande.

Den svenska boxningsstjärnan Frida Wallberg har opererats för hjärnblödning efter den våldsamma knocken vid boxningsgalan i Stockholm i går kväll.

Inslaget i Rapport kl. 16.10

Inslaget innehöll tidigare sänt material men uppdateras med att Svenska Boxningsförbundet tillsatte en utredning efter att Frida Wallberg skadades i matchen. I inslaget sade reportern följande.

Frida Wallberg skulle försvara sin världsmästartitel mot australiensiskan Diana Prazak. I den åttonde ronden går Prazak på offensiven och lyckas knocka svenskan två gånger. Domaren bryter matchen och det som först ser ut att vara en vanlig knockoutförlust visar sig vara något mycket allvarligare. Wallbergs tillstånd försämras snabbt och hon körs akut till sjukhus där det senare visar sig att hon drabbats av en hjärnblödning. Proffsboxningen i Sverige är omdiskuterat och Boxningsförbundet tillsätter nu en utredning.

I reportaget intervjuades en sportjournalist som gav sin syn på hur det inträffande kunde påverka utövningen av proffsboxning i Sverige.

Inslagen i Sportnytt kl. 17.55 och 19.45 samt Rapport kl. 19.30 Inför samtliga inslag varnade nyhetspresentatören för innehållet i bilderna från boxningsmatchen.

ANMÄLAN

Anmälaren är kritisk till att inslagen visade bilder från en boxningsmatch som innehöll slag mot huvudet och hur boxaren Frida Wallberg föll mot marken. Anmälaren anser att inslagen var våldsamma och att betydande risk fanns för att barn kunde se dem. Vidare anser anmälaren att Sveriges Television (SVT) kunde rapporterat om nyheten utan att visa bilderna och att man borde ha varnat för starka och otäcka bilder i alla sändningarna.

PROGRAMFÖRETAGETS YTTRANDE

SVT anser att inslagen överensstämmer med bestämmelsen om våldsskildringar och om mediets genomslagskraft samt anför i huvudsak följande.

Den 14 juni 2013 på kvällen under världsmästerskapet i professionell boxning i Stockholm knockades den svenska världsmästarinnan under speciella omständigheter. Bland annat hade det givits ett specialtillstånd att förlänga matchen trots att den neurologiska experten inom kampsportsdelegationen hade reserverat sig. Det som följde i SVT:s rapportering var inte bara en nyhetsbevakning utan också en granskning av ett angeläget ämne.

Frida Wallbergs karriär har följts kontinuerligt i SVT:s nyheter och sportprogram både före och efter olyckan. Professionell boxning är mycket omdiskuterad och tilläts i Sverige först 2006 efter 40 års förbud. I debatten om professionell boxning har det kritiska argumentet främst varit hur farlig sporten är. De rörliga bilderna från händelsen ansågs vara en viktig del i den information som publiken kunde behöva för att själva bilda sig en uppfattning. Att inte visa bilderna bedömdes kunna resultera i att publiken inte skulle få insyn i det som hänt. Det som oftast rapporteras i proffsboxningssammanhang är kopplat till den positiva sidan av sporten i anslutning till större vinster. Med tanke på att boxningssporten intresserar personer i alla åldrar och växer allra mest bland ungdomar bedömdes bilderna även kunna visas för en yngre publik. Intresset väcks i allt lägre åldrar inte minst som träningsform. Ett stort antal boxningsklubbar bedriver även boxningsträning för barn under 18 år. En del nybörjarträning vänder sig till barn redan från 7 års ålder.

Under morgonen och dagen den 15 juni 2013 rapporterades händelseutvecklingen, granskades och sattes i ett sammanhang allt eftersom den kom till redaktionens kännedom. Det sändes tio inslag mellan kl. 8.00 och kl. 19.45. I *Rapport*-sändningarna på kvällen och i *Sportnytt*-sändningarna visades längre inslag med fördjupande analyser. Det som till en början tycktes vara en vanlig knockoutförlust visade sig under dagen och kvällen vara mycket allvarlig. Detta påverkade också rapporteringen. De bilder som visades var redigerade och bestod av ett urval där de mest våldsamma sekvenserna var borttagna. Under sändningarna kl. 8.00 och 9.00 gjordes en särskild varningspresentation och de längre inslagen under kvällen föregicks med varningar.

Vid några tillfällen under dagen sändes de aktuella bilderna utan varning. Det var ett misstag som SVT beklagar.

AKTUELLA BESTÄMMELSER

Ett tv-program med ingående våldsskildringar av verklighetstrogen karaktär eller med pornografiska bilder får inte sändas under sådan tid och på sådant sätt att det finns en betydande risk för att barn kan se programmet, om det inte av särskilda skäl är försvarligt (5 kap. 2 § radio- och tv-lagen). Ett program med denna karaktär ska antingen föregås av en varning i ljud eller innehålla en varning som anges löpande i bild under hela sändningstiden.

Det är Justitiekanslern som övervakar om en sändning innehåller våldsskildringar eller pornografiska bilder i strid med bestämmelsen. Om granskningsnämnden finner att en sändning innehåller sådant material ska nämnden anmäla detta till Justitiekanslern.

Enligt lagstiftningens förarbeten innebär uttrycket "ingående våldsskildringar av verklighetstrogen karaktär" skildringar som upplevs som realistiska av åskådarna

och har en illusorisk verkan. Det innefattar också skildringar som är detaljerade, antingen genom att man ser våldet i närbild eller genom att det är fråga om långa eller upprepade sekvenser (prop. 1995/96:160 s. 94 f., prop. 1980/81:176 s. 14 och prop. 1986/87:151 s. 95).

SVT ska ta hänsyn till televisionens särskilda genomslagskraft när det gäller programmens ämnen och utformning samt tiden för sändning av programmen (12 § i sändningstillståndet). Bestämmelsen tillämpas bland annat vid bedömningen av program som innehåller våld. Den innebär enligt granskningsnämndens praxis ett krav på återhållsamhet i fråga om våldsskildringar och våldsinslag som sänds på tider då barn kan antas ta del av programmen.

Nämnden tillämpar en strängare bedömning för program eller inslag före kl. 21.00 än för senare sändningar. Denna tidsgräns gäller dock inte för våldsskildringar i nyhetsprogram. För att inte lägga alltför stora hinder i vägen för nyhetsförmedlingen gäller huvudregeln att man vid nyhetssändningar före kl. 19.00 ska visa återhållsamhet i framställningssättet.

TIDIGARE AVGÖRANDEN

Bestämmelsen om våldsskildringar

Våldsamma bildsekvenserna i programmet *Uppdrag granskning* med kampsporten MMA var av sådant slag att de föll under bestämmelsen i 5 kap. 2 § radio- och tv-lagen (10/00308). Det våld som förekom var bilder från ett flertal matcher med knockouter, strypningar, slag och sparkar mot huvuden, tagna på nära håll och som i vissa fall visades i slow motion. Nämnden ansåg dock att sändningarna som skedde före kl. 21.00 var försvarliga mot bakgrund av att våldscenerna förekom i ett kritiskt samhällsprogram som handlade om farorna med MMA. Nämnden noterade också i denna bedömning att programmet föregicks av varningar.

Bestämmelsen om mediets genomslagskraft

Programmet *Nyhetsmorgon* stred mot bestämmelsen för televisionens särskilda genomslagskraft för att ha visat ett inslag kl. 9.45 som innehöll matchsekvenser där kraftiga sparkar och slag delades ut samt en sekvens där den ena kampsportsutövaren satt på en motståndare och slog kraftig mot dennes huvud (11/03618). Enligt nämnden var våldet, med hänsyn till sändningstiden, av sådant slag att det stred mot bestämmelsen för televisionens särskilda genomslagskraft i TV4:s sändningstillstånd.

Programmet *Sportspegeln* visade ett inslag med bilder från en kampsportsmatch där sparkar och slag delades ut vid en tidpunkt då varsamhet ska iakttas i fråga om våldsskildringar (12/02697). Enligt nämnden innehöll inslaget matchsekvenser som vissa tittare kunde uppfatta som obehagliga. Vid en sammantagen bedömning fann nämnden att bilderna, som var förhållandevis korta, inte var av

sådan karaktär i fråga om våldsskildringar att de stred mot televisionens särskilda genomslagskraft.

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

De matchsekvenser som visades i inslagen i Rapport och Sportnytt innehöll enligt granskningsnämndens mening inte våld av sådant slag som faller under bestämmelsen i 5 kap. 2 § radio- och tv-lagen. De aktuella matchsekvenserna sändes dock vid tidpunkter då varsamhet ska iakttas i fråga om våldsskildringar i enlighet med bestämmelsen om mediets genomslagskraft. Nämnden har förståelse för att vissa tittare kunde uppfatta de aktuella sekvenserna som obehagliga. Med beaktande av att sekvenserna var förhållandevis korta, att de sändes inom ramen för nyhetsbevakningen och att den i huvudsak fokuserade på farorna med den aktuella sporten, anser nämnden att inslagen vid en sammantagen bedömning inte strider mot bestämmelsen om televisionens särskilda genomslagskraft i SVT:s sändningstillstånd.

Detta beslut har fattats av Martin Holmgren, Elisabet Bäck, Maria Edström, Jan Holmberg och Pia Kronqvist efter föredragning av Johannes Wik.

På granskningsnämndens vägnar

Martin Holmgren

Johannes Wik